

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการให้บริการสารสนเทศและความต้องการบริการสารสนเทศของห้องสมุดโรงเรียนเด็กพิเศษเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 2) พัฒนาการจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3) ศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดบริการสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นของห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 4) ศึกษาผลการจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และบรรณารักษ์ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โรงเรียนเด็กพิเศษเรียนร่วมเพื่อการสัมภาษณ์ 10 คน ส่วนผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนเด็กพิเศษเรียนร่วมระดับประถมศึกษา จำนวน 500 คน ผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จำนวน 7 คน ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของต้นแบบการจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม จำนวน 5 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง และผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการประชุมกลุ่มพิจารณาระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จำนวน 7 คน ผู้ให้บริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนเด็กพิเศษเรียนร่วมระดับประถมศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดบริการสารสนเทศ และนักเรียนผู้ให้บริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนเด็กพิเศษเรียนร่วมในระดับประถมศึกษาที่มีความพร้อมด้านบริการสารสนเทศของห้องสมุดโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 30 คน

ตัวแปรที่ใช้ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรอิสระ คือ การจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ส่วนตัวแปรตามคือ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ของนักเรียนผู้ให้บริการสารสนเทศ ทั้งนักเรียนปกติและนักเรียนพิเศษ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ 1) แบบสัมภาษณ์สภาพการให้บริการสารสนเทศและความต้องการบริการสารสนเทศของห้องสมุดโรงเรียนเด็กพิเศษเรียนร่วม สำหรับผู้บริหารครูและบรรณารักษ์โรงเรียนเด็กพิเศษเรียนร่วม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) 2) แบบสอบถามสภาพการให้บริการสารสนเทศและความต้องการบริการสารสนเทศของ

ห้องสมุดโรงเรียนเด็กพิเศษเรียนร่วม 3) แบบประเมินต้นแบบการจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนเด็กพิเศษเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ 4) แบบประเมินความเหมาะสมด้านองค์ประกอบและรายละเอียดของบการจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนเด็กพิเศษเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ 5) รูปแบบการจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 6) แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดบริการสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นของห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 7) แบบประเมินผลการดำเนินการจัดบริการสารสนเทศการเข้าร่วมกิจกรรมการดำเนินการจัดบริการสารสนเทศ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ 8) แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

การวิเคราะห์ข้อมูลโดย การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ t-test dependent

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการให้บริการสารสนเทศและความต้องการบริการสารสนเทศของห้องสมุดโรงเรียนเด็กพิเศษเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.1 สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาในทุกระดับชั้นได้เอื้อการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษมากยิ่งขึ้น ซึ่งลักษณะของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษมาเรียนร่วมกับผู้เรียนปกติก็มีความหลากหลาย เช่น ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เป็นต้น การเรียนร่วมจึงเป็นการจัดเรียนให้ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเพื่อน ๆ ปกติแบบเคียงบ่าเคียงไหล่กันไป จะส่งผลให้ผู้เรียนหลากหลายลักษณะเรียนรู้ที่จะยอมรับซึ่งกันและกัน ผู้เรียนจะเข้าใจถึงความเหมือนและความไม่เหมือนในการอยู่ร่วมกัน การยอมรับซึ่งกันและกัน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เพื่อให้ก้าวทันเทคโนโลยีดิจิทัล จึงมีความจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมผู้เรียนทั้งผู้เรียนปกติและผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษให้สามารถเรียนรู้ร่วมกัน สร้างจุดร่วมในการทำงานร่วมกันภายใต้การไหลบ่าของสารสนเทศที่ซับซ้อนและสภาพแวดล้อมเทคโนโลยีดิจิทัล

1.2 บทบาทของห้องสมุดในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องจัดหาสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนให้สามารถส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้ ภายใต้เทคโนโลยีดิจิทัลและช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบให้ตรงกับความต้องการของ

ผู้เรียนทุกคนให้ได้มากที่สุด เพื่อส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 จึงต้องจัดกิจกรรมเชิงรุก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการรู้สารสนเทศ ทักษะการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เรียน ร่วมกับผู้สอน รวมถึงบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน เช่น การจัดเตรียมคอลเล็กชันสารสนเทศ สื่อแหล่งเรียนรู้ เพื่อการเข้าถึงได้สำหรับทุกคน อันส่งผลต่อความอยู่รอดท่ามกลางสารสนเทศที่มีทั้งจริงและเท็จ พฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งที่มีการใช้อินเทอร์เน็ตในทางที่ถูกต้องและไม่ถูกต้องห้องสมุดจึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนานวัตกรรม วิธีการ การเข้าถึงเทคโนโลยี การเข้าถึงการบริการอย่างเท่าเทียม จะช่วยให้ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในสังคมและชุมชนได้อย่างบริบูรณ์

1.3 องค์ประกอบสำคัญของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี มี 3 องค์ประกอบคือ 1) การรู้สารสนเทศ 2) การรู้เท่าทันสื่อ และ 3) การรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เครื่องมือที่ใช้ในการเรียนรู้ การดำเนินชีวิตมีลักษณะเป็นเครือข่ายเพื่อสร้างชุมชน ทำงานร่วมกัน ติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และเผยแพร่สารสนเทศ อยู่ในรูปแบบดิจิทัลทั้งสิ้น ดังนั้นการส่งเสริมการเรียนรู้ด้าน การรู้สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ที่อยู่ในรูปแบบดิจิทัลจึงมีความสำคัญต่อการอยู่รอดในยุคดิจิทัล ที่ผู้เรียนสามารถใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ แต่สิ่งที่ต้องพิจารณาในประเด็นที่น่าสนใจคือ นวัตกรรมถูกสร้างขึ้นมาให้อยู่ในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่สามารถทำหน้าที่ทั้งล๊อคและปลดล๊อคการศึกษา ขึ้นอยู่กับผู้ใช้ที่จะเลือกระหว่างสองสิ่งคือ ล๊อคหรือปลดล๊อค ยกตัวอย่างเช่น เว็บไซต์ที่สามารถเข้าถึงได้มากขึ้น แต่ไม่สามารถตอบสนองการใช้งานกับผู้มีควมบกพร่องทางการได้ยินและการมองเห็น หรือผู้มีความต้องการจำเป็นอื่น ๆ หากไม่สามารถควบคุมอุปสรรคเหล่านี้ ก็จะเป็นการล๊อค ซึ่งในความต้องการที่ควรจะเป็นคือเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อการปลดล๊อคในการเข้าถึงเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมมากกว่า แต่สภาพปัจจุบันที่เกิดขึ้น อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ โปรแกรมประยุกต์ในโทรศัพท์เคลื่อน สื่อดิจิทัลต่าง ๆ รวมถึงเทคโนโลยีดิจิทัล จัดให้มีรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย แต่ไม่ได้คำนึงถึงผู้ที่มีความต้องการพิเศษทั้งหลาย การเข้าถึงเทคโนโลยีอย่างเท่าเทียมจะส่งผลต่อผู้ที่มีความต้องการพิเศษสามารถมีส่วนร่วมในสังคมได้อย่างเท่าเทียมและสามารถใช้ชีวิตได้พึ่งพาตนเองได้มากขึ้น ดังนั้นการให้บริการสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับผู้เรียนแบบเรียนร่วม จึงนับว่ามีความสำคัญมากกับการจัดการเรียนร่วมให้ประสบความสำเร็จ มีความเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษและผู้เรียนแบบปกติที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันได้ในศตวรรษที่ 21

1.4 ความต้องการบริการสารสนเทศของห้องสมุดเพื่อการเรียนร่วมและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องคำนึงถึงลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สามารถเรียนรู้ร่วมกันผ่านการเขียนและร่วมสร้างสรรค์ผลงานในโลกดิจิทัล ในยุคศตวรรษที่ 21 สื่อดิจิทัลมีหลากหลายรูปแบบเพื่อการ

ทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกัน ดังนั้นห้องสมุดสามารถจัดบริการสารสนเทศผ่านเว็บไซต์หรือ แอปพลิเคชันผ่านสมาร์ทโฟน ครูผู้สอนและบรรณารักษ์ต้องออกแบบกิจกรรมที่จะส่งเสริมทักษะ ความรู้ความสามารถที่หลากหลาย (Multiple literacy) เช่น การรู้สารสนเทศ การรู้เท่าทันสื่อ การอ่านภาพ การรู้วัฒนธรรม การรู้ดิจิทัล และการรู้วิจารณ์ญาณ เป็นต้น [18] บทบาทด้านการออกแบบ กิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะดังกล่าวแก่ผู้เรียน ต้องมีความหลากหลาย สอดคล้องกับผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันมากคือ ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับผู้เรียนปกติ กิจกรรมหลักของบรรณารักษ์คือ การส่งเสริมการอ่าน การส่งเสริมการใช้ห้องสมุด การส่งเสริมการเรียนรู้ สารสนเทศ การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะเพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ และการ คิดสร้างสรรค์ การบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมกิจกรรมดังกล่าวจะสนับสนุนผู้เรียนได้

การจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดนับเป็นปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ห้องสมุดจึงนับมีส่วนเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะการจัดการเรียนร่วมซึ่งการศึกษาสำหรับทุกคนตามหลักสิทธิมนุษยชนและการเคารพทุกคน ที่ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับโอกาสทางการศึกษาได้ทัดเทียมกับผู้เรียนปกติ ผู้สอนและ บรรณารักษ์ห้องสมุดมีส่วนร่วมในการส่งเสริมผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกันในลักษณะการเรียนรู้แบบ ปฏิสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมเชิงรุกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้สารสนเทศ ทักษะการเรียนรู้ร่วมกัน ของผู้เรียน ร่วมกับผู้สอน รวมถึงบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมเพื่อใช้เป็นสื่อในการจัดการ เรียนการสอน ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีบทบาทสำคัญเพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ที่สามารถรองรับการเข้าถึง ของผู้เรียนได้ทุกคนและการเข้าถึงได้ทุกอุปกรณ์ อันจะเป็นการปลดล็อกการเข้าถึงเทคโนโลยีสำหรับ การเรียนรู้ และส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างยั่งยืน

สภาพการจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม ผู้ให้บริการ สารสนเทศมีการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านทุกด้านการปฏิบัติอยู่ ในระดับปานกลาง สามารถเรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านบุคลากร การบริการ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การบริหาร การจัดการทรัพยากรสารสนเทศและคลังความรู้ สุดท้ายด้าน ทรัพยากรสารสนเทศ

ความต้องการการจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมของ กลุ่มผู้ใช้บริการสารสนเทศ ความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านทุก ด้านความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านทรัพยากร สารสนเทศ การบริการ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ บุคลากร สุดท้ายการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ และคลังความรู้

2. การพัฒนาการจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

องค์ประกอบและรายละเอียดของการจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนเด็กพิเศษเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีดังต่อไปนี้

1. การบริหารจัดการบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนเด็กพิเศษเรียนร่วม

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องกับการให้บริการ ต้องมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน รวมถึงเป้าประสงค์ของห้องสมุดโรงเรียนในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

1.2 การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ปกครอง ครูบรรณารักษ์ ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ให้บริการสารสนเทศ ผู้ใช้บริการสารสนเทศ รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

1.3 วิธีการบริหารจัดการ มีหลักการชัดเจนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนโดยไม่แบ่งแยกผู้เรียนทั่วไปและผู้เรียนพิเศษ รองรับการจัดการเรียนการสอนสำหรับการเรียนร่วม สร้างวัฒนธรรมการอ่านดิจิทัลสำหรับผู้เรียนทุกคนเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2. บุคลากรที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนเด็กพิเศษเรียนร่วม

2.1 ผู้บริหาร มีบทบาทในการบริหารจัดการ ส่งเสริมการบริหารสารสนเทศเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2.2 ครูผู้สอน ครูบรรณารักษ์ ครูการศึกษาพิเศษ มีบทบาทในการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนได้และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2.3 บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด เจ้าหน้าที่การศึกษาพิเศษ มีบทบาทในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน การบริการ การจัดกิจกรรมของห้องสมุดโรงเรียน

2.4 หน่วยงาน องค์กร และชุมชน ต่างมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3. ทรัพยากรสารสนเทศ

3.1 ทรัพยากรสารสนเทศประเภทวัสดุตีพิมพ์

3.2 ทรัพยากรสารสนเทศประเภทวัสดุไม่ตีพิมพ์

3.3 การจัดการทรัพยากรสารสนเทศและคลังความรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

4. กลยุทธ์การสอนและการดำเนินกิจกรรม

4.1 กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยการบูรณาการเทคนิคการสอน

4.2 กิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้

4.3 กิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

4.4 การบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อดำเนินการจัดการเรียนการสอนและดำเนินกิจกรรม

5. การประเมินผลและการสะท้อนกลับ

5.1 การประเมินผลการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนรู้ร่วม

5.2 การประเมินผลการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

5.3 การสะท้อนผลการดำเนินงานและการดำเนินกิจกรรมเพื่อนำไปพัฒนากิจกรรมหรือการบริการใหม่ ๆ

รูปแบบการจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนเด็กพิเศษเรียนรู้ร่วมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ความเหมาะสมของรูปแบบการจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนเด็กพิเศษเรียนรู้ร่วมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าองค์ประกอบมีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.80 เมื่อแยกแต่ละองค์ประกอบพบว่าแต่ละองค์ประกอบรายละเอียดมีความเหมาะสมค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.60 - 0.80

ความคิดเห็นต่อการจัดบริการสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นของห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนรู้ร่วมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ขั้นตอนการจัดกิจกรรมมี 6 ขั้นตอนสำคัญคือ 1) ขั้นเตรียมความพร้อมและละลายพฤติกรรม 2) ขั้นอ่านดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ 3) ขั้นการรู้สารสนเทศ 4) ขั้นการรู้สื่อ 5) ขั้นการรู้เทคโนโลยีและ 6) ขั้นการนำเสนองานสรุปผลการดำเนินงาน และการสะท้อนกลับ โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.80 - 1.00

3. ความคิดเห็นต่อการจัดบริการสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นของห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนรู้ร่วมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ความคิดเห็นการจัดบริการสารสนเทศของห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนรู้ร่วมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์ได้ว่า ภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.49) โดยขั้นตอนที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ ขั้นเตรียมความพร้อมและละลายพฤติกรรม รองลงมาคือ ขั้นการนำเสนองานสรุปผลการดำเนินงาน และการสะท้อนกลับ ส่วนขั้นตอนอื่น ๆ มีความคิดเห็นในระดับมาก สามารถเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปน้อยดังนี้ ขั้นการรู้สื่อ ขั้นการรู้เทคโนโลยี ขั้นอ่านดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ และขั้นการรู้สารสนเทศ ตามลำดับ

4. ผลการจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ผลการดำเนินการจัดบริการสารสนเทศการเข้าร่วมกิจกรรมการดำเนินการจัดบริการสารสนเทศ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่าการดำเนินกิจกรรมการจัดบริการสารสนเทศเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการใช้สื่อเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเข้าถึงความรู้ ทุกกลุ่มจะมีความสนใจในการใช้คิวอาร์โค้ดเพื่อการเข้าถึงข้อมูล การใช้ไอซีทีเพื่อการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพราะความสะดวกและรวดเร็วต่อการใช้งาน ความพึงพอใจต่อการจัดบริการสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.34) โดยทุกชั้นตอนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ชั้นเตรียมความพร้อมและละลายพฤติกรรม ชั้นการนำเสนองานสรุปผลการดำเนินงาน และการสะท้อนกลับ ชั้นการรู้สื่อชั้นการรู้เทคโนโลยี ชั้นอ่านดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ และชั้นการรู้สารสนเทศ ตามลำดับ

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี พบว่า ทักษะปฏิบัติการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการรู้สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ภาพรวมได้คะแนนเฉลี่ย 6.84 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 โดยการรู้เทคโนโลยีได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ 7.07 รองลงมาคือ การรู้สื่อได้คะแนนเฉลี่ย 6.77 สุดท้ายการรู้สารสนเทศ ได้คะแนนเฉลี่ย 6.70

อภิปรายผล

1. สภาพการให้บริการสารสนเทศและความต้องการบริการสารสนเทศของห้องสมุดโรงเรียนเด็กพิเศษเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาในทุกระดับชั้นได้เอื้อการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษมากยิ่งขึ้น โดยยึดหลักสิทธิเสมอภาค สิทธิทางการศึกษา การให้คนพิการได้มีโอกาสเรียนร่วมกับคนปกติ สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาของสุวิมล อุดมพิริยะศักย์ (2553) ที่ได้ระบุว่า การจัดบริการต่าง ๆ สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมต้องมีความเข้าใจถึงผู้เรียนทุกคนมีความแตกต่างกัน ดังนั้นรูปแบบการบริการ และวิธีการจึงต้องมีรูปแบบแตกต่างไปจากปกติ ให้ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม บทบาทของห้องสมุดในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องจัดหาสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนให้สามารถส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้ ภายใต้เทคโนโลยีดิจิทัลและช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบให้

ตรงกับความต้องการของผู้เรียนทุกคนให้ได้มากที่สุด เพื่อส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 จึงต้องจัดกิจกรรมเชิงรุกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการรู้สารสนเทศ ทักษะการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เรียนร่วมกับผู้สอน รวมถึงบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับแนวคิดของพิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข (2558, หน้า 82) ที่ระบุว่า แนวทางส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ต้องใช้กลยุทธ์เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีโอกาสทำกิจกรรมนำความรู้ไปใช้ ประยุกต์ บูรณาการกระบวนการที่หลากหลาย

สภาพการจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม ผู้ให้บริการสารสนเทศมีการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านทุกด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สามารถเรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านบุคลากร การบริการ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การบริหาร การจัดการทรัพยากรสารสนเทศและคลังความรู้ สุดท้ายด้านทรัพยากรสารสนเทศ กลุ่ม จึงอาจกล่าวได้ว่าห้องสมุดให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้บริการมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า ห้องสมุดมีบทบาทสำคัญในการสร้างให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ห้องสมุดเป็นแหล่งความรู้ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมกัน และยังคงทำหน้าที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ให้แก่อันและกันต่อไป (สำนักงานอุทยานการเรียนรู้, 2556, หน้า 9) เมื่อเปรียบเทียบกับประเด็นที่มีการปฏิบัติรองลงมา ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมของกลุ่มผู้ใช้บริการสารสนเทศ ความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านทรัพยากรสารสนเทศ การบริการ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ อยู่ในลำดับต้น ๆ ที่ผู้ใช้บริการมีความต้องการมาก จึงกล่าวได้ว่าผู้ใช้บริการให้ความสำคัญกับทรัพยากรสารสนเทศและการบริการเพื่อให้ตรงกับความต้องการ ซึ่งในปัจจุบันผู้เรียนแทบทุกคนมีสมาร์ทโฟน ซึ่งสมาร์ทโฟนสามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต เนื้อหาของการเรียนการสอนสามารถหาได้จากสมาร์ทโฟน สิ่งที่สถาบันการศึกษาหรือผู้สอนต้องทำคือนำพาผู้เรียนเข้าสู่โลกดิจิทัล (Go digital) จัดสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศของการมีชีวิตกับดิจิทัลให้ได้ โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นการโต้ตอบในห้องเรียนผ่านสมาร์ทโฟน แอปพลิเคชันในสมาร์ทโฟน ปรับเปลี่ยนให้เกิดการเรียนรู้แบบแอกทีฟหรือการเรียนรู้เชิงรุกผ่านกิจกรรมบนโลกไซเบอร์ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนดิจิทัล (สถิตโชค โพธิ์สะอาด, 2559, หน้า 171)

2. การพัฒนาการจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

องค์ประกอบและรายละเอียดของการจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนเด็กพิเศษเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีดังต่อไปนี้

1) การบริหารจัดการบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนเด็กพิเศษเรียนร่วม โดยลำดับแรก ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องกับการให้บริการ ต้องมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์อย่าง

ชัดเจน รวมถึงเป้าประสงค์ของห้องสมุดโรงเรียนในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบแรกเพื่อเป็นการประกาศเจตนารมณ์ขององค์กรและคนในองค์กร นอกจากนี้ต้องมีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ปกครอง ครูบรรณารักษ์ ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ให้บริการสารสนเทศ ผู้ใช้บริการสารสนเทศ รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย สอดคล้องกับแนวคิดของพนัส พฤษ์สุนันท์, รัชชานนท์ ศุภพงศ์พิเชฐ และ มันทนา บัววัฒนา (2554) ในการนำชุมชนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้จะต้องมีการเตรียมการให้ชุมชนมีส่วนร่วม วางแผนกับชุมชน ดำเนินงานตามแผน และควบคุมประเมินผล ซึ่งจะเป็นกิจกรรมที่ได้ระดมทรัพยากรบุคคลมาใช้ให้เปิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งวิธีการบริหารจัดการมีหลักการชัดเจนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนโดยไม่แบ่งแยกผู้เรียนทั่วไปและผู้เรียนพิเศษ รองรับการจัดการเรียนการสอนสำหรับการเรียนรู้ร่วม สร้างวัฒนธรรมการอ่านดิจิทัลสำหรับผู้เรียนทุกคนเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาสำหรับทุกคนให้เด็กพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กทั่วไปอย่างเคียงบ่าเคียงไหล่ (Education for all) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive education) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for education) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

2) บุคลากรทีมงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนเด็กพิเศษ เรียนร่วม โดยผู้บริหาร มีบทบาทในการบริหารจัดการ ส่งเสริมการบริการสารสนเทศเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูผู้สอน ครูบรรณารักษ์ ครูการศึกษาพิเศษ มีบทบาทในการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนได้และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด เจ้าหน้าที่การศึกษาพิเศษ มีบทบาทในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน การบริการ การจัดกิจกรรมของห้องสมุดโรงเรียน จึงกล่าวได้ว่าบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนผลักดันให้การเรียนร่วมประสบความสำเร็จภายใต้ยุคแห่งการเปลี่ยนผ่านเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 รวมถึงหน่วยงาน องค์กร และชุมชน ต่างมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3) ทรัพยากรสารสนเทศ ประกอบด้วย ทรัพยากรสารสนเทศประเภทวัสดุตีพิมพ์ ทรัพยากรสารสนเทศประเภทวัสดุไม่ตีพิมพ์ และการจัดการทรัพยากรสารสนเทศและคลังความรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2558) ระบุว่า การพัฒนานวัตกรรม วิธีการเข้าถึงเทคโนโลยี การเข้าถึงการบริการอย่างเท่าเทียม จะช่วยให้ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในสังคมและชุมชนได้อย่างบริบูรณ์

4) กลยุทธ์การสอนและการดำเนินกิจกรรมประกอบด้วย กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนเพื่อการเรียนร่วมและส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยการบูรณาการเทคนิคการสอน การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศ สื่อ และ

เทคโนโลยี รวมถึงการบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อดำเนินการจัดการเรียนการสอนและดำเนินกิจกรรม ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สามารถเข้าถึงการใช้ได้ เช่น เว็บไซต์ต่าง ๆ ไฟล์ดิจิทัล โปรแกรมประยุกต์ต่าง ๆ และอื่น ๆ (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2558) การจัดการเรียนการสอนจะต้อง ค้นหาหนทาง วิธีการที่ออกแบบเพื่อคนทุกคน (Universal design) และสามารถใช้ได้กับทุกคนอย่างเป็นมิตร (Friendly design) เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถพึ่งพาตนเองได้เป็นหลัก สำคัญ

5) การประเมินผลและการสะท้อนกลับ โดยการประเมินผลการดำเนินงานห้องสมุด โรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม การประเมินผลการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 รวมถึงการสะท้อนผลการดำเนินงานและการดำเนินกิจกรรมเพื่อนำไปพัฒนากิจกรรม หรือการบริการใหม่ ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ Grant (2002) ที่ได้ระบุว่า การดำเนินโครงการเป็น ฐานจะต้องมีการสะท้อนกลับโดยจัดให้มีผลการแสดงความคิดเห็นจะสะท้อนผลการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ จะสามารถประเมินคุณค่า ผลสะท้อนกลับจากการเรียนรู้และข้อค้นพบ (International Federation of Library Associations and Institutions, 2015) โดยขั้นตอนการจัดกิจกรรมการบริการ สารสนเทศของห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ขั้นตอนการจัดกิจกรรมมี 6 ขั้นตอนสำคัญคือ 1) ขั้นเตรียมความพร้อมและละลายพฤติกรรม 2) ขั้นอ่านดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ 3) ขั้นการรู้สารสนเทศ 4) ขั้นการรู้สื่อ 5) ขั้นการรู้เทคโนโลยีและ 6) ขั้นการนำเสนอผลงานสรุปผลการดำเนินงาน

3. ความคิดเห็นต่อการจัดบริการสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นของห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็ก พิเศษเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ความคิดเห็นการจัดบริการสารสนเทศของห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์ได้ว่า ภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดย ขั้นตอนที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ ขั้นเตรียมความพร้อมและละลายพฤติกรรม และขั้นการนำเสนอ งานสรุปผลการดำเนินงาน และการสะท้อนกลับ กล่าวได้ว่าขั้นเตรียมความพร้อมมีความคิดเห็นมากที่สุด เนื่องจากการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีความรู้และข้อมูลพื้นฐานระดับปัจเจกบุคคล เป็นการ เสริมสร้างศักยภาพและการเป็นหุ้นส่วนระหว่างผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน และขั้นการนำเสนอ งานสรุปผลการดำเนินงาน และการสะท้อนกลับ ซึ่งการวัดผลด้านต่างๆ ที่มีความหลากหลายและมีการ ออกแบบไว้ล่วงหน้า (Information assessment & multidimensional assessment Tools) เช่น วัดผลความรู้ วัดทักษะการนำข้อมูลมาใช้อย่างมีเหตุผล วัดทักษะการนำเสนอผลงาน วัดทักษะการ ทำงานเป็นทีม โดยอาจจะมีการวัดผลหลายครั้ง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ที่ตนเองยัง ขาดไป และผู้สอนก็จะสรุปผลการเรียนที่ไม่ได้มีแค่เกรด แต่มีรายงานผลด้านอื่น ๆ ด้วย (วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์ และกมลรัตน์ ฉิมพาลี, 2559)

4. ผลการจัดบริการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ผลการดำเนินการจัดบริการสารสนเทศการเข้าร่วมกิจกรรมการดำเนินการจัดบริการสารสนเทศ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่าการดำเนินกิจกรรมการจัดบริการสารสนเทศเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการใช้สื่อเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเข้าถึงความรู้ ทุกกลุ่มจะมีความสนใจในการใช้คิวอาร์โค้ดเพื่อการเข้าถึงข้อมูล การใช้ไอซีทีเพื่อการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพราะความสะดวกและรวดเร็วต่อการใช้งาน ความพึงพอใจต่อการจัดบริการสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยทุกขั้นตอนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ชั้นเตรียมความพร้อมและละลายพฤติกรรม ชั้นการนำเสนองานสรุปผลการดำเนินงาน กล่าวได้ว่าการจัดการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นผู้เรียนยุคใหม่ (New generation education) ผู้สอนจำเป็นต้องมุ่งมั่นให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างท้าทาย สร้างสรรค์ความรู้ใหม่ ประยุกต์ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์สอดคล้องตามสถานการณ์ในขณะนั้น และสามารถผลิตนวัตกรรมในการตอบสนองต่อสังคมให้เรียนรู้ได้เอง สามารถใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ (coggle.it, 2018) เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนร่วมจึงต้องสามารถใช้งานได้ทุกคนอย่างเป็นธรรมและเป็นมิตร นวัตกรรมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของค่านิยมและหลักการฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนด้วยอันจะส่งผลต่อผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถพึ่งพาตนเองได้เป็นหลักสำคัญ สามารถเรียนรู้ร่วมกันกับผู้เรียนปกติได้อย่างเคียงบ่าเคียงไหล่ (Netwong, 2018, pp. 14-15)

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี พบว่า ทักษะปฏิบัติการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการรู้สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ภาพรวมได้คะแนนเฉลี่ย 6.84 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 โดยการรู้เทคโนโลยีได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ 7.07 จึงกล่าวได้ว่าผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนร่วมกับผู้เรียนปกติ หากมีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการและคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนให้สามารถดำเนินกิจกรรมร่วมกันได้ สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การเรียนร่วมเป็นการจัดการศึกษาสำหรับทุกคน โดยไม่มีการแบ่งแยกระหว่างผู้เรียนปกติกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ยึดหลักสิทธิมนุษยชน การเคารพทุกคน การยอมรับความแตกต่าง ความหลากหลาย การเรียนร่วมทำให้ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการศึกษา การสัมผัสประสบการณ์ต่างๆ ร่วมกัน การยอมรับผู้ที่มีความบกพร่องทั้งด้านร่างกาย จิตใจ หรือผู้ที่มีความแตกต่างเข้ามาอยู่ร่วมในสังคม ลดการแบ่งแยกทางการศึกษา ทำให้เกิดการเห็นคุณค่าและสร้างวัฒนธรรมใหม่ในเรื่องความหลากหลาย จะเป็นปัจจัย

หลักในการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าซึ่งกันและกัน (ฐิตียา เนตรวงษ์, 2562, หน้า 94)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการศึกษาพบว่าการพัฒนาบุคลากรห้องสมุดนั้นมีความสำคัญมากในการขับเคลื่อนการเรียนรู้ร่วมให้ประสบความสำเร็จและส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การจัดการบริการสารสนเทศต้องเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรเป็นอย่างมากในการสร้างความเข้าใจด้านการเรียนรู้ร่วม การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.2 การจัดการบริการสารสนเทศต้องเตรียมความพร้อมของผู้เรียนให้มีเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้ร่วม และความสามารถการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การสืบค้นข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลเพื่อสร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนปกติและผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกทำงานมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาหรือรูปแบบห้องสมุดอื่น ๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดเคลื่อนที่ เพื่อบริการสารสนเทศเชิงรุกสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.2 ควรมีการศึกษาการออกแบบสภาพแวดล้อมและการประเมินผลที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ร่วมและส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นอกเหนือจากด้านการรู้สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี